

פרשת חיי שרה

ויתן לי את מערת המכפלה אשר לו אשר בקצה שדהו (כג ט)

בזוהר הקדוש מבואר, שאברהם אבינו עליו השלום השתוקק לרכוש את מערת המכפלה הואיל וכבר ביקר בה וראה את אדם וחוה הטמונים שם, ואור גן העדן מבהיק שם, והיו לבו ודעתו תמיד על המערה וסגולתה.

המשיך הזוהר הקדוש וכתב: בוא וראה, אילו היה עפרון רואה במערה מה שראה אברהם, לא היה מוכר אותה לעולם. אלא ודאי לא ראה בה ולא כלום, שהרי אין דבר מתגלה אלא לבעליו. משום כך לאברהם התגלה כי שלו היה, ולעפרון לא התגלה שלא היה לו חלק בו, ולא ראה בו אלא חשכה. תדע לך שכן הוא, שהרי אברהם לא ביקש אלא את המערה, ועפרון התייחס לשדה ולא הזכיר את המערה אלא בדרך אגב. המתבונן בדברים, יפקחו עיניו להבין התייחסויות רבות ונוגדות, השכיחות כל כך, איך יכולים רבבות, כן ירבו, לראות בשבת קודש יום מנוחה ושמחה אור ליהודים, יום שבתון יום מחמדים, מעין עולם הבא יום שבת מנוחה ולעומתם סבורים אחרים שקשה כל כך לשמור את השבת, זה כובל וזה מגביל, וממש מרחמים על המאוששים. כמו שם, במערת המכפלה, במקום שאברהם אבינו ראה אור גן עדן, ראה עפרון חושך ואפילה!

איך רבבות בני תורה ולומדיה, כן ירבו, נהנים מאורה ומזיוה, רואים בה תורת חיים, "נר מצוה ותורה אור" מבהיק, שואבים חיות דקדושה משיעור תורה, מדרשה מאלפת ומהרצאה מחכימה, והעומדים לעת עתה מנגד אינם מבינים ממה מתמוגגים!

וגם להיפך: איך הללו מדשדשים להנאתם ברפש, מתפלשים במדמנה הרי הקבס אוזז כשרואים באיזו פסולת מלאים דפי העיתונים, איזו זוהמה מוצגת על המסכים. בשאיפה לקלוע לדעת הלקוחות, להשביע רצון הקוראים והצופים ואנו מתחלחלים ומרחמים, מתרחקים ונדים... ובעניין זה, סיפור: באו וסיפרו לצדיק חיים מצאנז זצ"ל שפלוגי עבר עבירה מכוערת. הזדעזע. אמרו לו: "יש להענישו בחומרה!" השיב: "שמעו ואספר לכם סיפור..."

פעם, כך סיפר, מת הכומר הזקן באחד הכפרים. שלחו להם כומר חדש, צעיר ונמרץ, וכידוע, "מטאטא חדש מטאטא היטב", החליט למשול בכפרו ביד רמה ולתקן בו כל עוולה. ראה שהתושבים עמלים עד כלות כוחם בשדות, והעניות מרודה. היכן משכורתם? ככלות עמל יומם עולים הם כאיש אחד לפונדק, ושותים לשכרה כדי לשכוח עוניים ומרודם. משאירים שם את הפרוטות שהרוויחו ושבים לביתם שיכורים ומבושמים, והבתים הופכים לגיהנום! ראה, והחליט לשקמם. קרא לכינוס בהול של כל איכרי העיירה. נשא דרשה נלהבת בגנות השיכרות, והכריז על גמילה מיידית וכללית. מי שיפר את ההוראה, יובא לפניו למשפט!

התמרמו האיכרים, הכומר החדש עומד להשבית את הנאתם היחידה בחיים. אך מה יכלו לעשות? הוא המנהיג, ועליהם להישמע להוראתו! התפזרו בדממה, וכעבור מחצית השעה התגולל האיכר הראשון בשיכרותו. הלך להטביע את יגונו מהגזירה החדשה בקנקן היי"ש...

בתכונה רבה הובא העבריין לפני הכומר, כל בני העיירה ביקשו לשמוע מה יהא עונשו. והכומר ידע שעומד הוא למבחן. הוא, וסמכותו. הבין מה רבה האחריות, וביקש להפגין חכמה ופיקחות. לבצר בכך את מעמדו ולרכוש הערכה וכבוד.

פתח ואמר: "העבריין ייענש, כמובטח. אך מה העונש שיוטל עליו? הדין נותן, שככל שהיה הניסיון גדול יותר, כך תגדל ההבנה לחולשתו וייקל עונשו. אבל אם קל היה לו לעמוד בניסיון, אזי ייענש בכל חומר הדין..."!

מלמולי הסכמה נשמעו, בהתפעלות גלויה. אכן, ניחון הכומר בחכמה עצומה! מי כמוהם יודע, מה גדול הניסיון!

התעודד הכומר, והמשיך: "עלי לקבוע, איפוא, בפני איזה ניסיון עומד העבריין. אך איך אוכל לדעת זאת, ומעודי לא טעמתי טעמו של משקה חריף..."!

המולה נרגשת נשמעה, מצמוץ שפתיים ואנחות שקיקה. מישהו רץ לפונדקו של היהודי, והביא משם כוסית יי"ש. דממה שררה כשהגיש הכומר את המשקה לשפתיו. הביטו בו בקנאה. כל העיניים נעוצות היו

פרשת חיי שרה

בו כאשר עיווה את פניו, ובתמהון חזו כאשר ירק בתיעוב. "טפו", קרא, "איני יודע עונש נורא יותר מאשר ללגום משקה איום זה...!".
 וסיים הצדיק מצאנז באמרו: "אתם מספרים לי שפלוגי הסתאב והתבהם, מבוסס במדמנה, ועוד רוצים שאעניש אותו? היש עונש נורא יותר מעצם מצבו...?".
 ובכן, היחס הדדי הוא: אנו מרחמים עליהם, על חיים בלא שבת. והם מרחמים עלינו, על 'מגבלות' השבת. אנו מרחמים עליהם על חיי הפריצות, והם מרחמים עלינו על חיי הצניעות...
 איך יובן השוני בהתייחסות, איך יוסבר הפער בשיפוט? לאור דברי הזוהר הקדוש הכל מובן, הכל כה פשוט: כל אדם, שמח בחלקו: "הן אישה על בעלה, הן מקח על לוקחו, הן המקום על יושביו. "ישמח משה במתנת חלקו". מי שהשבת חלקו, והתורה חלקו, שמח בהם. ומי שהזוהמה חלקו, שמח בה, כנראה...
 ועלינו לשבח לאדון הכל, לתת גדולה ליוצר בראשית, שלא שם חלקנו כהם וגורלנו ככל המונם! שחלקנו בתורה, ששבעים אנו מטובו יתברך, ונפשנו שבעה בישועתו!

מקור: מעיין השבוע